

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
se sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Politično obzorje

Zdi se, da se politično strankarsko življenje znova poživlja. Posebno oboležje zadobiva politična pozornost ob ponovnem obravnavanju pojave raznih letakov. O teh letakih je pisalo osrednje glasilo JRZ »Samouprava«, ki jim je posvetila dvokolonski uvodnik. Tudi, geografsko »Vreme« je poročalo o poplavih ilegalnih letakov. Odmevi so se čutili v Zagrebu, kjer se je s temi letaki pečal zlasti »Hrvatski dnevnik«. Tudi ljubljanski listi ponatiskujejo članke o teh letakih. Iz »Samouprave« št. 190 povzemamo sledeče misli iz navedenega uvodnika pod naslovom »Borba z letaki«:

»Ni treba pozabiti, da borba z letaki ni finančno cenena borba. Tajno tiskanje in tajno razširjanje letakov predstavlja nemale denarne izdatke. Radi tega se je treba vprašati, kdo daje denar za letake in odkod prihaja ta denar? Treba se je nadalje vprašati, da li ni upravičen sum, da krije te stroške inozemstvo? Treba končno postaviti vprašanje: Zakaj ima inozemstvo svoje račune, da širi z letaki tolike strupe po naši zemlji? Toda, če niso ta vprašanja zaključna, niso tudi ne predhodna. Ta vprašanja so v jedru vsega problema in zavedni državljani si jih morajo postavljati vedno, kadarkoli jim nekdo potisne letak v roke, vrže v stanovanje ali pa v voz. Državljanji se morajo vprašati: Ali ni to zunanji neprijatelj, ki hoče, da kane strup zabode v dušo Jugoslovenov, da jim zastre pogled in da jim onemogoči, da pravilno mislijo o vprašanih, ki se tičejo inozemstva, ampak ki jih je treba prepustiti nam, Jugoslovenom, da jih sami med seboj pametno rešimo! To razmišljanje o letakih bi zares ne bilo popolno, ako ne bi istočasno ugotovili predvsem tega, da je javnost radi njih že preutrujena. Redigirani so v nekim semenjskem stilu, vsebujejo čisto razne žalitve in nemogoče trditve, so ti letaki postali že vsemu svetu nevšečni. Še več. Svet jih obsoja tudi radi tega, ker se čisto ekspedirajo v kuvertah s podpisni posameznih oseb, ustanov, trgovin in drugih podjetij, ki nimajo s temi letaki nikakšne zveze.«

Današnji »Slovenec« pa komentira te navedbe »Samouprave« na sledeč način:

»Samouprava« se v članku bavi z letaki, ki jih opozicija izdaja v velikanskih množinah. Ti letaki predstavljajo največjo sramoto tiskane besede. Po lažeh in intrigah, ki se v teh letakih zrcalijo, imamo pred seboj najbolj nečastno sredstvo politične borbe, kar jih pomnimo. Oni predstavljajo pravi zločin nasproti narodu, narodni slogi in državnem edinstvu in nasproti svetinjam našega narodnega življenja. Vprašanje je, kdo financira te letake, ker tajni tisk in tajno širjenje teh letakov zahtevata velike denarne izdatke. Kdo je tista sila v inozemstvu, ki ima interes na tem, da se s pomočjo teh letakov širi tolik strup po Jugoslaviji? »Samouprava« zahteva, naj se temu napravi čimprej konec.

Kar se tiče namigavanja na inozemsko državo, se je treba spomniti, da fašistična stranka g. Ljotića, pa tudi drugi nacionalistični krogi in organizacije v naši državi, gojijo intimne odnose s stranko kljukastega križa v Nemčiji, o čemer so znane mnoge značilne podrobnosti. Zanimivo je, da nemško fašistično časopisje piše simpatično za one hestrpne kroge pravoslavja v Beogradu, ki delajo vladi v konkordatskem vprašanju tolike težaže. Iz tega je razvidno, da smatra nemški narodni socializem borbo zoper katoliško cerkev in zoper katoličnem sploh v tujih državah kot nekako pomožno silo

Cuking nova kitajska prestolnica

ŠANGHAI, 26. avgusta. Maršal Čangkajšek je sklenil, da zapusti Nanking in da izbere za novo kitajsko prestolnico Cuking v provinci Šečuan, da povdari s tem odločnost Kitajcev, da nudijo do zadnjega Japoncem odpor. Razglasitev nove prestolnice naj bi bila 2. septembra. Cuking so izbrali radi tega, ker vidijo v tem kompromis med sovjetofilsko strujo, ki je predlagala Šiangtu, ter anglofilsko strujo, ki je predlagala Čangčaj.

Mussolini pojde vendacle v Nemčijo

BERLIN, 26. avgusta. V tukajšnjih službenih krogih priznavajo sedaj, da bo Mussolini prisostvoval nemškemu manevrom v drugi polovici septembra. Ti manevri bodo v okolici Lüneburga in se bodo raztezali do Pomoranske. Mussolini bo navodno obiskal tudi Berlin.

PARIZ, 26. avgusta. »Matin« poroča iz Berlina, da je sedaj popolnoma gotovo, da bo Mussolini odpotoval v Nemčijo. V francoskih političnih krogih povdarjajo, da bo Mussolini istočasno posetil tudi prestolnici obeh držav rimskega protokola Dunaj in Budimpešto, da tako vrne številne obiske avstrijskih ter madžarskih državljanov v Rimu.

LONDON, 26. avgusta. Peštanski do-

pisnik »Daily Telegraph« poroča, da ni izključena možnost, da bo v septembru Mussolini zares posetil Budimpešto, saj je ta načrt obstojal že pred obiskom italijanskega kraljevskega para v Budimpešti. Navedeni dopisnik opozarja, da ni mogel dobiti za to vest pri madžarskih odločilnih činiteljih potrjena, pa tudi ne demantirana.

RIM, 26. avgusta. DNB poroča: V zvezi z vestjo v angleškem tisku, da bo italijanski zunanji minister grof Ciano posetil Anglijo oziroma da bo predsednik britanske vlade skoro prispel v Firence, kjer naj bi se sestal z Mussolinijem, sporočajo v tukajšnjih merodajnih krogih, da so te vesti še preuranjene.

Eden: pred menoj je še mnogo dela

LONDON, 26. avgusta. Veliko pozornost je zbudila Edenova izjava ob prihodu v London, ko je dejal svojim prija-

teljem: »Sedaj sem prepričan, da so to moje zadnje počitnice za dolgo časa. Pred menoj je ogromno dela.«

Angleška tekstilna industrija dela s polno paro

LONDON, 26. avgusta. Konflikt na Daljnem vzhodu je povzročil, da je angleška tekstilna industrija dobila veliko število novih naročil predvsem iz Južne

Amerike, angleških kolonij ter dominionov. Vsi zahtevajo, da dobavljajo angleška tekstilna industrija sukno po japonskih vzorcih, ki so priloženi naročilom.

Neguševa tožba proti rimski vladi

PARIZ, 26. avgusta. Razprava proti italijanski vladi na tožbo neguša Haila Selasija je določena za 12. septembra. Gre za delnice železniške proge Džibuti-Addis Abeba. Neguš je namreč ob prijatelji svojega odhoda iz Addis Abebe odnesel s seboj 8000 delnic te družbe, ki so se glasile na ime bivše abesinske vla-

de. Neguš je skušal kasneje te delnice prodati. Ko se mu pa to ni posrečilo, jih je skušal konvertirati na svoje ime. Obakrat pa je italijanska vlada vložila protest z izjavo, da je ona pravna naslednica abesinske vlade in da ima pravico do teh delnic. Nato je neguš vložil tožbo proti italijanski vladi.

Koncentracija frankovskih sil pred Madridom

SAN SEBASTIAN, 26. avgusta. Brezlične vesti iz raznih krajev Francove Španije poročajo o zavzetju Santandra. General Uriburi je pobegnil v Turio. Pa-

niko so izrabili temni elementi, ki so pričeli ropati zavzete hiše. Po padcu Santandra bodo frankovci osredotočili vse vojske sile na madridski fronti.

Nürnbergski kongres bo odlašal!

LONDON, 26. avgusta. Na letošnjem kongresu narodno socialistične stranke v Nürnbergu bosta sodelovala tudi angleški poslanik v Berlinu Neville Henderson in francoski poslanik Poncet, in sicer samo na dan, o katerem sta prejela jamstvo, da ne bo na kongresu nikakršnih za protikatoliško gonjo, ki jo stranka kljukastega križa vodi v Nemčiji sami. Bilo bi sploh dobro, da se to vprašanje enkrat javno načne in popolnoma razjasni.

govorov, ki bi ju mogli iritirati. Glavno vprašanje, ki ga bo kongres obravnaval, bo vprašanje odnosov med cerkvijo in državo. Katoliški škofje so sklenili, da se že te dni sestanejo na konferenci v Fuldi. Po tej konferenci bo monakovski kardinal Faulhaber v spremstvu münsterskega škofa Gallepa odpotoval v Rim, kjer se bo na nürnbergskem kongresu očitno dokončno razčistilo vprašanje odnosov med državo in cerkvijo, zlasti kar se tiče vzgoje mladine.

Socialni obzorik

Srečna Grčija. Po uradni izjavi grškega ministrskega predsednika je v Grčiji le še 74.000 oseb brez posla, dočim jih je bilo leta 1932 še 247.000.

Najdražji urad na svetu je Mednarodni urad dela v Ženevi. Upravni stroški za vzdrževanje in poslovanje tega urada znašajo za letošnje leto 10 milijonov zlatih švicarskih frankov.

V Bolgariji ne smejo delavci stavkati. V Bolgariji je izšla posebna naredba, ki prepoveduje kakršnokoli stavko delavstva. Ob istem času pa je izšla tudi naredba, ki prepoveduje vsako izprtje delavcev od strani delodajalcev. Delavci, ki to kršijo, izgubijo vse pravice iz socialne zaščite, kaznujejo se pa tudi podjetniki, ki izpro delavce in sicer z denarno globo od 20.000 do 100.000 lejev.

Socialna zaščita tudi za one, ki služijo kadrski rok. Češka vlada je pripravila načrt o zakonski zaščiti onih delavcev in nameščencev, ki so poklicani na odslužitev vojaškega kadrskega roka. Ta načrt določa, da ne more službodajalec odpovedati službe v času med vpoklicom in nastopom službe v kadru. Ako se delavec vrne iz vojaške službe v 15 dneh, ga je službodajalec dolžan sprejeti nazaj pod prejšnjimi pogoji. Službodajalec v prvih šestih mesecih ne more odpovedati službe.

Kako je z delavskim mezdami v Boliviji? Tu se ravna višina mezd po cenah vseh potrebščin, ki jih delavec za življenje neobhodno potrebuje. S posebnim zakonom so določene take minimalne mezde, ki omogočajo delavcu in nameščencu, da krijeta s tem vse normalne potrebe prehrane, stanovanja, obleke in higijene. Višino mezd določa poseben odbor, v katerem so tudi zastopniki delavstva in nameščentstva. Bolivijska uredba o minimalnih mezdah je tako jasna in odločna, da je vsaka dvoumnost nemogoča.

Francoska tekstilna industrija praznuje soboto, nedeljo in ponedeljek. V Franciji so uvedli tudi v tekstiliji 40urni delovni čas. Ta delovnik se lahko izvaja na tri načine: 1. 8 ur dnevno na pet delovnih dni v tednu, prosta je sobota ali ponedeljek poleg nedelje. 2. 6 ur 40 minut dnevno na vseh 6 delovnih dni v tednu, počiva pa v nedeljo. 3. Neenakomerna razdelitev 40urnega delovnega časa po delovnih dnevih, vendar nikdar več ko 8 ur dnevno.

Delavstvo in oboroževalna industrija. Poživljeno obratovanje v oboroževalni industriji je dovedlo Italijo do tega, da je uvedla sedaj v tovrstnih obratih 60urni delovni čas.

V Grčiji je bilo pred kratkim uvedeno obvezno socialno zavarovanje rokodelcev in malih trgovcev. Zavarovanih je okrog 40.000 oseb obeh teh stanov.

Koliko ljudi živi izven svoje domovine? Po statističnih podatkih ženevskega urada dela živi okrog 29 milijonov oseb izven meja svoje domovine. To znači 1,6% vsega prebivalstva na svetu. Izmed onih držav, ki so nudile povojni emigraciji svoje zatočišče, so na prvem mestu Severne ameriške države, kjer živi še danes 6 in pol milijonov oseb. Na drugem mestu je Argentinijska z 2.800.000, v Evropi pa je na prvem mestu Francija, ki je imela še pred nedavnimi 2.700.000 tujcev.

V vsako slovensko hišo **Večernik**!

Kulturni razgledi

Izkušnje in misli za stalno letno gledališče v Mariboru

Za časa Mariborskega tedna je doživel našo mesto pravi kulturni dogodek z uprizoritvijo Šekspirjeve komedije »Sen kresne noči« v mestnem parku. Ta, že 500 let stara igra je tako privlačna, da jo imajo na repertoarju letos celo v Parizu, ki se ponša s svojo svetovno razstavo. Mesto Maribor more biti na to ponosno, da se je s tem postavilo v vrsto evropskih velemejst. Upravi Mariborskega tedna bi pa priporočali, da bi tudi v bodoče oskrbela slične kulturne prireditve v našem mestu, saj je ta krasno uspela komedija navdušila ves Maribor in tudi mednarodna publika, ki je predstavo posetila, se je o njej laskavo izražala.

Po dosedanjih izkušnjah, ki so jih dale predstave na prostem, se more zaključiti, da bi bilo računati poleg moralnega uspeha tudi na gmoten uspeh le tedaj, ako bi imelo mesto Maribor svoje stalno letno gledališče z zgrajeno tribuno in urejeno električno napeljavo. — Vse dosedanje predstave na prostem se-pajo ravno v fin. pogledu radi tega, ker dohodki tudi najbolj obiskanih predstav ne morejo kriti velikih investicij, ki požro največ denarnih sredstev t. j. postavljanje tribune in električne napeljave ter njihovo odstranitev.

Mislimo, da bi ne bilo napačno, ako bi posvetili temu vprašanju naši merodajni krogi več pozornosti in tako pripomogli našemu obmejnemu mestu postavitev stalnega letnega gledališča, ki bi odgovarjalo potrebam in kulturnim zahtevam našega mesta. Za to so v prvi vrsti poklicani naši mestni očetje, kakor tudi uprava Mariborskega tedna. Nič manj ni na tem zainteresirana tudi naša Tujsko prometna zveza »Putnik«, ki je imela doslej še vedno razumevanje za pobude, ki naj bi dvignile tujski promet v našem mestu, poleg našega Narodnega gledališča in Umetniškega kluba ter drugih naših kulturnih društev in ustanov. S skupnim naporom bi se gotovo dala uresničiti ta zamisel in z enkratnim stroškom naj bi se postavila bodisi zložljiva tribuna ali še boljše tribuna iz armiranega cementa kot nečesa stalnega. Nekaj takega si je Ljubljana že postavila in je za to izdala samo Din 17.000. Ali bi ne bilo dobro, da jo Maribor posnema?

Mogoče bi bil primeren za stalno letno gledališče v Mariboru ravno prostor, kjer je letos stala tribuna. Tu naj bi se izgradila estetska tribuna iz armiranega betona, ki bi bila v skladu z okolišem tega res prelepnega kotička našega mestnega parka. Moramo povdariti, da je ta prostor tudi v vsakem pogledu akustičen, kakor se je mogel prepričati vsakdo, ki je posetil zadnje predstave. Ako bi se ta prostor izbral, bi bilo mogoče igrati najrazličnejše igre, drame, opere in operete ter predvajati tukaj tudi vokalne in simfonijske koncerte. Tak tribuna bi mogla služiti tudi naši mladini za šolski pouk v letnih mesecih, kakor tudi za šolske prireditve itd.

Če bi imelo mesto Maribor svojo stalno tribuno z električno napeljavo, bi se moglo računati skoro gotovo tudi na gmoten uspeh, ker dosedanje izkušnje uče, da inkaso predstav, odigranih na prostem v lepem vremenu, krije režijo, nikakor pa ne more kriti visokih stroškov investicij. Taka zgrajena stalna tribuna bi se pa mogla prav lahko amortizirati v teku 3 do 4 let. Ako je mestna občina žrtvovala nekaj milijonov za naše kopališče, bi gotovo našla tudi nekaj tisočakov za zgradbo letnega gledališča, od katerega bi imeli tudi naši igralci v poletnem času kaj zaslužka.

Gotovo trpi tudi letošnja uprizoritev »Sna kresne noči« na fin. neravnovesju, posebno še radi tega, ker se napovedana premijera ni mogla odigrati na dan

otvoritve Mariborskega tedna in tudi ne repriza na nedeljo, ki je za gledališče vedno najboljši dan. To pa radi slabega vremena, kar bi morali vsi merodajni faktorji upoštevati. V kolikor bi imela Jadranska straža, ki je letos to uprizoritev organizirala v okviru Mariborskega tedna, kak izpadek, naj se najde za istega primeren kredit pri onih faktorjih, ki so prvi poklicani, da oskrbijo našemu Mariboru tudi za bodoče možnost uprizoritev iger na prostem. Jadranska straža kot naše nacionalno društvo se je gotovo nadejala poleg moralnega, tudi na gmoten uspeh, da bi mogla iz tega podpreti letovanje naše mladine na morju. Z izpadkom pa nikakor ne sme biti naša mladina prikrajšana pri letovanju na našem morju v I. 1938.

Gospodarsko življenje

V jeklenem veku živimo!

Že od davnine sem je bil človek navezan na rude, ki se jih je posluževal v gospodarstvu in obrambi. Nekaterim rudam je celo pripisoval zdravilni ali zaščitni lek in hranil v takih posodah hrano in pijačo, n. pr. stari Grki vodo v serpentinu. Radi tega velikega pomena v boju za človeški obstanek delimo staro zgodovino in kameno, bronasto in železno dobo.

Kako pa naj zanamci imenujejo sedanjost dobo?

Dasi ji že nadevamo pridevek parna ali zadnje čase električna, vendar si bo menda zgodovina usvojila naziv po rudi, ki igra v industriji, zlasti v težki, tako odločilno vlogo, to je jeklo. Bilo moderno ali najprimitivnejše gospodarstvo širokih ljudskih plasti: Vse se poslužuje te kovine, ki najbolj izpolnjuje potrebe sedanjosti dobe.

Ogromne so količine, ki jih porabljajo vsako leto moderne civilizirane države, da krijejo potrebe sodobnega evropskega življenja. Računa se, da pride na sto milijonov prebivalcev, ki živijo po srednji evropski življenjski normi, letno 2000 ton jekla za igle, 50.000 ton za železne postelje, 34.000 ton za posteljno opremo (zmeti i. dr.), 300.000 ton za železne peči in štedilnike, 150.000 za kuhinjsko posodo, 600.000 ton za umivalnike in slične sanitarne predmete.

Samo za one male gramofonske igle gre 1300 ton jekla, za otroške igrače pa 15.000 ton jekla. Čelo pisarnam je treba letno nad 4500 ton. Jeklenih žlic, vilic in nožev izdelajo letno 14 milijonov dučtov, brivnih rezil 200 milijonov. Za vse gre 100 ton najboljšega jekla.

Kilogram železne rude stane 40 para, kg surovega železa 1 Din 40 para, a surovega jekla 1 Din 80 para. Ta material, tehnično predelan v plemenito jeklo za napravo britvic, dobi 630 kratno vrednost ali kg 252 dinarjev. Še dražje je jeklo za škarje, ki stane 460 Din kg. Na-

daljnji potek predelave jekla do najvišje odpornosti, kakršne je treba cilindrom modernih žepnih ur, dvigne ceno kg jekla do neverjetne višine — 2 milijonov Din. Za specialne in zelo male precizne aparate z neznatno absolutno težo je treba onega finega jekla, katerega kg ima bajno ceno 10 milijonov Din.

Tako vidimo, da je jeklo v svoji ceni in sposobnosti za uporabo radi napredka metalurgije davno presegalo vrednost zlata. To je pripisati njegovim posebnim lastnostim: povečanje trajnosti njegove uporabe, zavarovanje predmeta pred požarom, povečanje trpežnosti in istočasno zmanjšanje predmetove težine ter kolikor mogoče tudi cene. Železo (jeklo) pa ima še to svojstvo, da more ponoviti svoj krog službe človeku; stari železni predmeti se ponovno tope v posebnih pečeh z dodatkom surovega železa ali druge kovine. Tako se pretvori v jeklo sposobno za novo predelavo. Sodobna tehnika je s pomočjo redkih kovin rešila problem rjavenja in ni daleč čas, ko bo moderna tehnika izdelovala predmete iz jekla, prostega rje.

Živimo torej v jeklenem veku!

Kulturne beležke

Roditeljski list, novi mesečnik, ki je glasilo Pedagoške centrale v Mariboru, je izšel s pestro, aktualno vzgojno vsebino v Podravski tiskarni v Mariboru. Roditeljski list je poljudno vzgojeslovno glasilo za slovenske starše. Izhajal bo desetkrat na leto. List bo v luči sinteze vsega plemenitega, čuvstev in dejanj, na katere hoče neprestano kazati in opozarjati tudi odgovorne faktorje, združeval sloje tam, kjer mora nehati: vsako nasprotje pri skrbi našega slovenskega otroka.

Gospodarske beležke

Avstrija je prevzela prvo partijo naše pšenice, in sicer 200 vagonov. Skupno bomo izvozili letos v Avstrijo 5000 vagonov pšenice.

Romunija plačuje premije za izvoz pšenice, in sicer 3000 lejev za vagon. Ta premija se plačuje zaenkrat samo za tisto pšenico, ki je bila zaključena po 12. avgustu in ki se bo izvozila v avgustu.

Mednarodni kartel koksa, ki mu pripadajo Anglija, Nemčija, Holandija, Belgija in Poljska, je organiziral v Bruslju poseben kontrolni urad za izvoz koksa. Ta urad bo dodeljeval izvozne kvote in kontroliral cene koksa na svetovnih tržiščih.

Trgovinske zveze s Poljsko. V nedeljo je bila v Beogradu letna skupščina jugoslov. poljskega gospodarskega komiteja za pospeševanje trgovinskih zvez med obema državama. Ta komite, ki je bil ustanovljen pred par leti, je mnogo doprinesel k zboljšanju trgovinskega prometa med Jugoslavijo in Poljsko, saj se je ta dvignil od par milijonov na nad 50 milijonov din letno. Še lani je znašal naš izvoz v Poljsko 8 milijonov 846.000 zlotov, uvoz iz Poljske pa 7.972.000 zlotov.

700.000 komadov obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov je dal tiskati finančni minister in sicer na podlagi pravilnika o emisiji in o amortizacijski službi 3% obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov. Kakor znano dobe denarni zavodi za 25% terjatev, izročeni PAB, od države 3% obveznice. Enake obveznice dobe tudi za kritje onega zneska, ki ostane nepokrit, potem ko je denarni zavod za kritje 25% odpisa, ki ga mora nositi sam, porabil polovico glavnice in vse rezerve.

Za 249.7 milijona din blaga smo izvozili v prvem polletju leta 1937 v Italijo, nasproti 32.2 milj. din v lanskem prvem polletju. Največji del izvoza odpade na les in sicer od 92.7 milijona din. Živine smo izvozili za 62.9 milj. zaklane perutnine za 8.2, slanina za 9.1, pšenice za 15, koruze za 10.6, fižole pa za 6 milj. din.

Radio

Radio Ljubljana. Spored za petek, dne 27. avgusta: 12: Slovenske pesmi (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče. 14: Vreme, horza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored. — 19.30: Nac. ura: »Ferpolej« (Miroslav Dobrin). — 19.50: Novice iz izseljeniških krogov. — 20: Heller: Češka beseda. — 20.10: Uporaba mleka v gospodinjstvu (ga. Ivanka Velikonja). — 20.30: Citre solo, g. Vilko Skok. — 21.15: Dueti: klavir in harmonij (gdč. Melija Gnjezda in g. Dimitrij Kaškarov). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Angleške plošče.

Najhujše.

A: »Čemu si pa tako žalosten in pobit?«

B: »Kaj bi ne bil? Pomisli: moj pisar je nocoj z mojo ženo pobegnil!«

A: »In zaradi tega si tako žalosten?«

B: »Kaj še! Ali napumpal me je ta mrha pred pobegom za sto dinarjev, in teh ne bom nikdar več videl!«

Ataman

Gnala ga je zavest krivice in kazni.

Često se je spotaknil in padel, toda ataman je vedno vstal in zapovedal neumljivo samemu sebi: »Dalje, dalje, poraženi ataman, naprej...«

Slednjič je došel na bojšče, pusto, molčeče, strašno.

Davno je že umolknil tam poslednji vzdih umirajočih bratov. Vse kozaške duše so že odhitele v kraljestvo večnosti.

Videč jih, ki jih je obsevala mesečina, je podprl glavo in tiho zašepetal:

»Pokopati vas hočem, pokopati, bratje.«

Silno je zamahnil z mečem in prepo-dil črne ptice.

In začel je kopati velik grob. Jama je postajala vse globlja in globlja. Ob njej se je vse bolj gomilila zemlja. Samo čudo mu je pomagalo pri tem delu.

Ko je prišel do zadnjega, da ga položi v grob, je opazil, da so ga slekli never-

ni sovražniki do nagega. Golo truplo je ležalo tamkaj... zgrozil se je.

Ni okleval, ni premišljal dolgo.

Slekel je svojo atamansko opravo in oblekel vanjo mladega Tarasa.

Bil je najmlajši sokol v celi četi.

Ko je dokončal svoje opravilo, posvečeno lastni četi, je odšel k — sovražnikom.

Tudi tamkaj ga je sprejel sveti mir.

Toda pri pogledu na mračni posmeh Tatarov, so mu zatrepetale ustnice.

Sklonil se je takoj k prvemu izmed njih in mu slekel njegovo nekrščansko oblačilo.

Preoblekel se je ataman sam kot Tatar. Telo si je ogrnil s črnim »halatom«, ki je segal do zemlje, si del na glavo rumeni turban, ves okrvavljen, in se opasal s krivo sabljo.

Tako je pričakoval v tatarski obleki solnčnega vzhoda in obenem prihoda svojih bratov.

V višave se je šestokrat dvignil vran. Plakal je, vzdihoval in krakal žalostno.

Ataman pa je stal kakor duh.

To noč tovariši atamana Bezborodke niso spali. Bdeli so v objemu žalostne slutnje in še preden se je prikazala zora, so se razdelili na dva dela in šli na žalostno delo. Nekaterim je bilo ukazano, da poiščejo atamana in ga prosijo, drugi pa morajo pokopati padle brate. Vsi so bili oboroženi s puškami, meči in puščicami.

Še vsa stepa je bila v megli in solnce je stalo na nedoglednih vrstah velikih ravnin.

Komaj se je moglo videti na deset korakov.

Brez besede in sklonjenih glav so krenili po poti skozi visoko trsje k gomili Slave.

Ustavili so se prestrašeni, neposredno pred gomilo samo. — O Bog!

Ah, kakšna nepričakovana pošast!

V gosti megli stoji v resnici pred njimi Tatar. Kakor da bi bil sam efendi ogrnjen z jutranjo roso. Imel je do tal dolgi, črni halat, na glavi rumeni turban zamazan s krvjo, in v roki neusmiljeno

vihtel krivi bisurmanski meč.

To je Tatar!

Stal je kakor duh — nepremično, kakor da je zrasel z zemljo.

Vzkipela je kozaška kri.

Namerili so puščice in puške na postavbo hrabrega Tatarja. Streljali so vani tako dolgo, dokler ga niso podrli.

Ko so dospeli kozaki k njemu, so našli okrvavljenega borca. S poslednjim dihom je zašepetal:

»Hvala vam, bratje, hvala!«

In izdihnil je dušo.

Tedaj se mu je halat nenadoma sam razpel, rumeni turban je padel z glave, meč je žalostno zažvenketal.

Kozaki so se nagnili k njemu in spoznali v njem svojega atamana, ki je bil poražen.

*

Tisti dan je bil krasen. Solnce je razsipalo z zapada po stepi zlate, tople žarke, in zopet so drobili in žvrgoleli ptički.

KONEC.

Mariborske in okoliške novice

Pri „Mariborskem tednu“ je složno sodeloval ves Maribor

Sinoči je bila bilančna seja zadruge »Mariborski teden«, ki so se je, kakor vsako leto, udeležili poleg članov načelstva in nadzorstva tudi predstavniki vseh organizacij in ustanov, ki so sodelovale pri organizaciji ter izvedbi letošnjega VI. Mariborskega tedna. K seji so bili povabljeni tudi zastopniki tiska. Zaslužni načelnik zadruge g. dr. Franjo Lipold je v prisrčnih, toplih izjavah pozdravil vse navzoče in v jedrnatu razčlenjenih obrih prikazal veliko važnost in uspešnost ustanove Mariborski teden, brez katere si Maribora niti misliti ne moremo in ki je že tako globoko proniknil v vse sloje in plasti prebivalstva, da se lahko brez pretiravanja reče, da je Mariborski teden ona ustanova, pri kateri ves Maribor složno sodeluje. V okviru teh izjav in ki je izrekel toplo zahvalo vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali pri prodornem uspehu dosedanjih Mariborskih tednov. S statističnimi in konkretnimi navedbami podprto poročilo je podal zatem marljivi zadrugin blagajnik g. Alfonz Gilly. Za letošnji Mariborski teden se je posvetila posebna pozornost propagandi in so izdatki za propagando za Mariborski teden narasli od 33.000 dinarjev leta 1933 na preko 100.000 dinarjev za letošnji Mariborski teden. Tudi zunanji obisk narašča, saj je na podlagi kontrole žigosanih legitimacij posetilo Mariborski teden 2100 obiskovalcev, ki so prispeli v Maribor po železnici. Od inozemcev je bilo zopet največ Avstrijcev, zlasti iz Grada, okoli 2000. Na letošnjem Mariborskem tednu je bilo 18 razstav. Obe poročili so sprejeli navzoči z velikim odobravanjem, nakar so še izrekli tehtne misli U. Kasper, D. Vahtar, R. Goluh in Drago Roglič.

V zvezi z letošnjo prireditvijo je Mariborski teden razdelil 1000 letakov v treh jezikih na Ljubljanskem velesejmu, razposlal 3000 velikih lepakov v treh jezikih, razposlal 8500 vagonskih tablic v štirih jezikih, razposlal 75.000 propagandnih letakov v štirih jezikih, izdal in razposlal 15.000 prospektov Maribora v 8 jezikih in na ta način zamašil občutno vrzel v tujskoprometni propagandi za Maribor in okolico, razposlal in razdelil 10.000 sporedov za letošnjo prireditev v dveh jezikih.

Splošen obisk Mariborskega tedna je bil zadovoljiv, čeprav je bila deževna prva sobota in nedelja, ko je sicer obisk največji. Razveseljivo je dejstvo, da je letošnji Mariborski teden obiskalo izredno veliko število obiskovalcev izven Maribora in tudi lepo število inozemcev, pred-

vsem seveda iz sosedne Avstrije. Najmočnejše je bila seveda zastopana Dravska banovina, razen tega pa je bilo letos zelo mnogo obiskovalcev iz Zagreba in sploh iz Savske banovine, dalje iz Beograda, Dunavske banovine, Primorske banovine in celo iz Južne Srbije. Omenimo naj večjo skupino obiskovalcev iz Splita, Skoplja, Pirota, Sarajeva, Niša, Rume, Sušaka, Šibenika, Crikvenice, Kraljevice in Tuzle. Od inozemskih obiskovalcev so bili najštevilnejše zastopani oni iz Grada, ki so večinoma v avtokarjih prihiteli na Mariborski teden. Iz naslednjih števil o žigosanih železniških legitimacijah je razvidno število zunanjih obiskovalcev, ki so izbrali ugodnost polovične vožnje:

Leta 1934	2.230
„ 1935	3.900
„ 1936	2.100
„ 1937	2.800

Pri tem treba upoštevati, da obišče največ zunanji obiskovalcev Mariborski teden ravno ob nedeljah, ko je v veljavi ugodnost weekend-kart. To nam najbolj jasno dokazuje padec števila žigosanih železniških legitimacij od leta 1935 na 1936, torej ravno v času, ko je bila vpeljana ugodnost weekend-kart.

Končno je omeniti še okolnost, da zaposluje Mariborski teden za časa svojih prireditev celo vrsto pomožnih moči, ki jih izbira predvsem med onimi, ki so skromnega zaslužka najbolj potrebni. Da bi se čim več proslcem nudila možnost zaslužka, so bili za rediteljsko službo vpeljani trije turnusi. Za letošnjo prireditev je bilo zaposlenih skupno 128 oseb, in sicer 45 vpokojencev, 41 dijakov in akademikov in 43 brezposelnih.

Ob zaključku letošnjega VI. Mariborskega tedna smatra zadruga MT za svojo dolžnost, da se tudi tem potom najiskreneje zahvali vsem onim, ki so s svojim sodelovanjem in s svojo podporo pripomogli k odličnemu uspehu letošnje prireditve. Uspehi Marib. tedna so plod poštrotvalnega in vzajemnega sodelovanja vseh javnih, kulturnih in gospodarskih činiteljev, ki jim je pri srcu splošni procvit Maribora in njegovega zaledja. Nepobitno dejstvo je, da Mariborski teden od leta do leta konstantno napreduje, kar je dokaz, da je ideja Mariborskega tedna zdrava in pozitivna ter potrebna za razvoj gospodarskega in kulturnega življenja Maribora in njegovega zaledja.

Zadrugi »Mariborski teden« želimo tudi v bodoče čim lepših uspehov pri izoblikovanju te naše pomembne obmejne ustanove.

Vinotoči so iztočili lani 3000 hl vina

Včeraj se je vršila na Pobrežju v Balonovi gostilni redna letna skupščina združenja gostilniških podjetij za mariborsko okolico, ki jo je vodil dolgoletni in zaslužni predsednik g. Holc Matija. Skupščine se je udeležil kot zastopnik oblasti podnačelnik Ajlec, kot zastopnik združenja gostilničarjev za mesto Maribor pa g. Povožnik. Iz predsednikovega poročila posnemamo, da je bilo poslovanje združenja v preteklem poslovnem letu v vsakem oziru uspešno in da je veljala glavna borba združenja izboljšanje položaja gostilničarskega stanu. Posebna borba je veljala tudi novini gostilniškim postojankam, ki posebno v mariborski okolici rastejo kakor gobe po dežju in ki so v škodo urejenim gostilniškim razmeram. Združenje bo nadalje priredilo kuharsko-servirni ter kletarski tečaj. Iz tajnikovega poročila, ki ga je podal g. Volk Drago, je razvidno, da je zadruga najmočnejša v Sloveniji, ter da šteje 318 članov in da znaša prirastek od lanskega leta 14 članov. Združenje vodi tudi evidenco o številnih vinotočih, ki jih je bilo lani 134 in ki so iztočili cca 3000 hl vina in tako zadali rednim gostilničarjem veliko škodo. Združenje vodi nadalje borbo za znižanje avtorskih tanjijem za godbene prireditve in bo skušalo v zvezi z ostalimi združenji doseči v tem oziru izboljšanje. Za nadzorni odbor je poročal g. Lebe Slavko. Združe-

nje je imelo denarnega prometa preko 110.000 Din. Premoženje združenja izkazuje 55.000 dinarjev. Na njegov predlog je skupščina izrekla upravi soglasno razrešnico s pohvalo za vzorno poslovanje. Proračun za leto 1937 izkazuje 30.000 dohodkov in pravtliko izdatkov.

Med ostalimi točkam je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje priključitve združenja zvezi v Ljubljani, kateri predlog sta zagovarjala predvsem gg. Kuralt in Postl. V debato je posegel tudi g. Kostajnshek, ki je v jedrnatih izjavah dokazal, da je bilo zvezino delo v Ljubljani docela nekoristno in da ni od nje nikakršne koristi. Omenja tudi, da so bili iz Maribora prenešeni vsi važnejši uradi in da bo združenje pristopilo zvezi, ko bo ta imela svoj sedež tam, kamor spada, to je v Mariboru. Pri glasovanju o tem predlogu se je izjavila večina proti in je glasovalo za predlog samo 5 članov. Član odbora g. Kovačič M. hael je v tehtnih besedah predložil sedanje stanje gostilničarstva in kritiziral privilegije, ki jih imajo pri nas inozemci, ki v vinotočih prodajajo vino in nato z izkupičkom, ki je za naše narodno gospodarstvo zgubljen, odhajajo v inozemstvo. V debato pri slučajnostih so posegli še gg. Karner Edvard, Kostajnshek, Postl, Zorko in drugi, nakar je predsednik zaključil uspešno zborovanje.

Okrožni odbor obrtniških združenj. Trgovska zbornica je po nalogu banske uprave naročila tukajšnjemu Odboru obrtniških združenj, da mora takoj sklicati izredni občni zbor z dnevnim redom: Razid Okrožnega odbora obrtniških združenj.

Smrtna kosa. V Frankopanovi 59 je preminil v starosti 82 let čevljarški mojster Ivan Huber. V Prešernovi ulici 1 pa je umrl 41letni trgovec Oskar Turad. Žalujočim naše toplo sočutje!

Živi mrtvec. Današnje »Jutro« poroča: »V sobotni številki 21. t. m. je objavil »Slovenec« pod mariborskimi vestimi notico, v kateri se poroča, da je 24letni delavec Andrej Muhič, ki se je, kakor znano, ponesrečil 19. t. m. pri razkopavanju materiala na pogorišču starega mestnega brambnega stolpa na Pristanu v petek popoldne v splošni bolnišnici podlegel poškodbam. Vsi mariborski listi so povzeli to vest in jo v svojih lokalnih rubrikah zabeležili. V »Slovencu« pa marsikaj ne drži. In tudi ta vest ni držala. V zvezi s to vestjo so se namreč pojavili v Mariboru Muhičevi sorodniki, ki so se podali takoj na pokopališče, da pridejo še pravočasno k pogrebu. Kako zelo pa so se začudili, ko so izvedeli, da ni med mrtveci nobenega Muhiča. Začuden so šli povprašat v splošno bolnišnico, kaj je z Andrejem Muhičem. V bolniški sobi na kirurškem oddelku so zagledali Andreja Muhiča v postelji, ko je ravno srebral kavo in jedel kruh. Prvotno prestrašenim in zaskrbljenim svojcem se je po prvi osuplosti kmalu vrnil na lica zadovoljni smehljaj.«

Din 40.000

je danes zadela glasom telefonskega sporočila iz Beograda srečka drž. razr. lot.

štev. 86.830

ki je bila kupljena v Bančni poslovalnici Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

Premestitve v banovinski službi. Premiščeni so: sreski kmetijski referent v Dolnji Lendavi Ludvik Filipič k sreskemu načelstvu Maribor levi breg, sreski kmetijski referent v Logatcu Stanko Zorič k sreskemu načelstvu v Slovenskih Konjicah, banovinski kmetijski svetnik IV. pol. skupine pri sreskem načelstvu Maribor levi breg Vladimir Kuret k banski upravi v Ljubljani, banovinski uradnik pripravnik pri sreskem načelstvu Slovenske Konjice inž. Miroslav Peternel k sreskemu načelstvu Dol. Lendava.

Se vedno slabe perspektive. V smislu dunajske vremenske napovedi za danes bo vreme večinoma solčno, obstoja pa velika možnost krajevnih neviht.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Albaneževa in Konigova lekarna.

Iz zdravniške službe. Za sekundarja VIII. položajne skupine je imenovan dr. Vladimir Gulič, uradniški pripravnik banovinske bolnišnice v Murski Soboti.

Mestno občino prosimo in ponovno pozivamo, da odpravi neznošen ropot, ki ga povzročajo poskusne vožnje motornih vozil iz delavnice v Cvetlični ulici. Ves okoliš je pri tem prizadet. — Prizadeti!

Iz policijske službe. Razveljavljen je odlok, s katerim je bil odpuščen iz državne službe policijski stražnik-pripravnik pri upravi policije v Ljubljani Pavel Zihler. Imenovani je istočasno premeščen k predstojništvu mestne policije v Mariboru.

Cela vrsta prometnih nezgod se je pripetila včeraj v Mariboru. Na vogalu Aleksandrove ceste in Cankarjeve ulice sta trčila skupaj dva osebna avta, in sicer francoski avto F 8599 in jugoslovanski avto 2-667. Pri karambolu sta bili obe vozili lažje poškodovani. Na križišču Vrbanove in Vrtnice ulice pa je zavezil neki kolesar v neki dvovprežni voz. Kolesar je v zadnjem trenutku skočil s kolesa, tako da se je preprečila usodna nesreča. Kolesje voza je šlo preko dvokolesa ter ga popolnoma zdrobilo. V Sodni ulici pa je neki kolesar povozil 7letno Marijo Trstenjakovo, ki je pri padcu zadobila poškodbe na glavi.

Avto : konja. Pri Sv. Trojici je neki tovorni avto zavozil v konje posestnika Srečka Overšaka iz Sp. Porčiča. Pri karambolu sta bila konja težko poškodovana in trpi omenjeni posestnik nad 2000 dinarjev škode, ker so konji docela nesposobni za vsako delo.

Mestna podjetja — avtobusni promet sporoča, da vozi mestni avtobus 29. avgusta do Pohorskega doma. Vožnja bo samo v slučaju lepega vremena in ob zadostnem številu prijav. Interesenti naj pošljejo svoje prijave najkasneje do 28. t. m. (19. ure) v prometno pisarno avtobusnega prometa, Glavni trg, tel. 22-75. Vrnitev ob 19.30. Cena v eno smer Din 30.—, povratna karta Din 50.—.

Polovična voznina. Jesenski ljubljanski velesejem bo od 1. do 12. septembra. Generalna direkcija državnih železnic je odobrila polovična voznina v Ljubljano od 27. avgusta do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 17. septembra. Obiskovalci ljubljanskega velesejma, ki hočejo uživati 50% popust na železnicih, naj kupijo na odhodni postaji ali pri »Putniku« direktno celo vozno karto do Ljubljane in rumeno železniško legitimacijo za din 2.—. Železniške karte pri prihodu v Ljubljano ne smejo oddati, ker velja ta skupno z železniško legitimacijo, na kateri se potrdi obisk velesejma, za brezplačen povratek do odhodne postaje. Legitimacije za vstop na velesejem se kupijo v Ljubljani na velesejmu pri blagajnah.

Strake... Podeželski rokomavli so vdrl v kletne prostore posestnika Janeza Volka v Oseku ter ukradli 300 litrov vina in 300 litrov sadjevca. Posetnik Volk trpi 1800 dinarjev škode. Za storilci pozivajo.

74 milijonov 939.515 kg papirja smo porabili Slovenci za svoje liste v 140 letih od Vodnika do 1. 1936. Če bi to množino hoteli natovoriti na wagone, bi potrebovali 9570 vagonov dolga vlak, ki bi segal od Rakeka do St. Ilje nad Mariborom. Za predelavo tega papirja je moralo pasti 3 milijone 708.370 kub. m smrekovega in jelovega leša. Kako obsežen gozd je to, priča dejstvo, da bi potrebovali za utovornje lesa vlak, ki bi segal od Ljubljane do Skoplja in nazaj! Novinarska razstava bo ponazorila na poseben način to ogromno premoženje. Videli bomo, kako naglo se je v primeri s predvojno dobjo dvigala poraba časopisnega papirja v svobodi. Vsi izvodi Vodnikovih Novic pred 140 leti so tehtali dobrih 60 kg, na kraju 19. stoletja so naši listi požrli že poldrugi milijon kg papirja v treh letih! To pa ni še nič v primeri z 18 leti v svobodi, ko so rotacije in drugi stroji naših revij pretiskali nad 56 milijonov kg papirja!

Propagandno potovanje madžarskih zdravnikov v naša zdravilišča. Pod vodstvom velikega prijatelja naše države primarija g. dr. Gyöze Balazsa iz Pečuja se vrši v času od 28. do 31. avgusta propagandno potovanje velike skupine madžarskih zdravnikov in novinarjev v naša zdravilišča. Ta skupina, ki šteje nad 120 udeležencev, med njimi 100 zdravnikov, univerzitetnih profesorjev, primarijev in drugih kapacitet ter nad 20 najuglednejših zastopnikov madžarskega tiska, obišče naša zdravilišča Rogaška Slatina, Dobro in Rimske Toplice. Iz Rogaške Slatine se vrši v ponedeljek dne 30. avgusta izlet z avtokarji v Maribor in na Mariborski otok ter si bodo udeleženci ob tej priložnosti ogledali tudi naša letovišča na vznožju Pohorja, povratek iz Maribora pa je predviden preko Ptuja in Majšperka. Na meji v Kotoribi bodo madžarske goste pozdravili predstavniki zdravniške zbornice, tukajšnjega zdravniškega društva, novinarskega združenja in Tujskoprometne Zveze »Putnika« v Mariboru. To propagandno potovanje madž. zdravnikov in novinarjev bo nedvomno v veliki meri koristilo povečanju dotoka madžarskih turistov v naše turistične kraje.

Putnikove novice

Izlet z novim trambusom na zagrebški velesejem. V nedeljo 29. t. m. priredi »Putnik« enodnevni izlet v Zagreb. Odhod ob 5. uri izpred hotela »Orel«. Odhod iz Zagreba ob 18. uri z Jelačićevega trga. Cena Din 90.—. Prijavite se takoj pri »Putniku«.

Konzultacija.

Zdravnik (soprog svojega pacienta): »Ali ste kaj zapazili, milostljiva, da bi se vašemu soprogu mračil duh?«

Soproga: »Da, gospod zdravnik. Baš sinoči me je vprašal, če sem se z njim poročila iz ljubezni.«

Zadnje telefonične vesti

BLOKADA KITAJSKE OBALE!

HONGKONG, 26. avgusta. Reuter poroča: Proglasitev blokade kitajske obale od Šanghaja do Hongkonga po vrhovnem poveljniku japonskih sil predstavlja najvznemirljivejši moment trenutnega položaja na Daljnem vzhodu. V tukajšnjih angleških krogih so radi tega zelo zaskrbljeni.

SRDITA BITKA 30 KM SEVERNO ŠANGHAJA.

ŠANGHAI, 26. avgusta. 30 km severno Šanghaja se je razvila srdita borba, ki jo je pripravilo topništvo z uničujočim obstreljevanjem. Kitajci so vrgli v borbo vse razpoložljive sile. O izidu borbe še manjkajo podatki.

AMERIŠKI BOMBARDERJI ZA KITAJSKE.

NEWYORK, 26. avgusta. Na krovu ameriškega parnika so pripeljali v Kitajsko 19 bombarderjev Belfanca, ki so bili prvotno določeni za Španijo.

126 SOVJETSKEH BOMBARDERJEV ZA KITAJSKE.

BERLIN, 26. avgusta. Veliko pozornost je zbudila vest pariškega »Joura«, po kateri je moskovska vlada sklenila podpirati Kitajsko ne samo finančno, ampak tudi vojaško. S tem spravljajo v zvezo nedavno potovanje sovjetskega maršala Blücherja v prestolnico Zunanje Mongolije. Sovjetska vlada je stavila doslej Kitajcem na razpolago 54 težkih in 72 lahkih bombarderjev.

PO PADCU SANTANDRA.

VALENCIJA, 26. avgusta. Vojno ministertvo poroča: Radi zavzetja Torre la Vega po frankovcih je odrezana poslednja cestna zveza s Santandrom, radi česar je položaj Santandra postal nevzdržen. Velikemu delu baskovskih milicnikov se je posrečilo, da so se z umikom rešili v Asturijo.

SANTANDER, 26. avgusta. Frankovci so vkorakali včeraj ob 15.30 brez borbe v Santander. Mesto se je prostovoljno predalo Frankovim četam. Angleži so pri tem igrali vlogo posredovalca, da preprečijo nadaljnje krvoprelitje, ker je položaj Baskov postal itak brezupen.

Razne vesti

Kraljica Marija je bila včeraj v Porečah ob Vrbskem jezeru. V njenem spremstvu se je nahajala njena sestra nadvojvodinja Ileana.

V Beogradu se vršijo velike priprave za proslavitev rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. dne 6. septembra. Ker se saborna cerkev popravlja, se bo vršil cerkveni ceremonijal skupno z defilacijo četa na Banjici.

Konferenca novinarskih agencij se je pričela na Sušaku. Navzoči so delegati skoro vseh evropskih agencij.

Šolske knjige. V smislu razglasa ministrstva prosvete, se smejo uporabljati v šolah samo tisti učbeniki državne in zasebne izdaje, ki jih je odobril minister prosvete po predlogu glavnega prosvetnega sveta. V smislu razglasa so upravitelji šol in okrajni šolski nadzorniki dolžni, da se pobrigajo za to, da se bo ta odredba izpolnjevala.

Švedski zunanji minister Sandler je odpotoval iz Stockholma preko Berlina na Poljsko, od koder se bo 28. t. m. zopet vrnil v Stockholm.

Za pokal kralja Petra se bosta borila dne 6. septembra v Beogradu jugoslovenska in romunska nogometna reprezentanca. Tekmo bo sodil Čehoslovak Krist.

Uradniške plače se bodo v smislu nekaterih beograjskih poročil zvišale s 1. okt. t. l.

Novice z Mueskega polja

Nedavno so vlomili v trgovino g. Pušenjaka v Ljutomeru, pri čemer so vlomilci vlomili le v izložbeno okno, dočim v trgovino niso mogli. Na bližnjem trgu so našli orodje, ki je služilo vlomilcem pri tem poslu.

Grozdje gnije. Radi stalnega deževja je začelo grozdje po vinogradih gniti. Vinogradniki izgubljajo svoje upe, čeravno so imeli letos velike izdatke za uničevanje peronospor.

Ogenj je uničil gospodarsko poslopje pri Kraljevih v Ilaševcih.

Aktivnost Sokolskega društva v Štrigovi. Prvi korak v Petrovi petletki je društvo napravilo z nakupom svojega doma, ki se bo začel tekom časa urejevati in pripravljati letno telovadišče. Skrb za

dom je prevzel tročlanski odbor, ki skrbi za dom in inventar. Poleg tega se društvo marljivo pripravlja na svojo veliko vsakoletno tombolo, ki je znana po vsem Medjimurju kot ena največjih tombol.

Vode naraščajo. Po dvodnevnem deževju so naši pritoki z Muro zelo narastli. Če bo deževje še trajalo, bodo nastale zopet povodnji, ki so pred komaj štirinajstimi dnevi minile.

Iz obmejnega St. Ilja

Od tujkega prometa imamo domačini tudi toliko koristi, da kupujejo potniki naše sadje, ki se jim dnevno nudi na meji. Sicer so to male količine napram prejšnjim letom, ko je bil pravcati naval Avstrijcev na našo stran. Avstrijske oblasti so ta promet omejile ter izdajajo kaznice za kupovanje živil na naši strani samo revnejšim slojem, ki nimajo denarja za sadje. Ti kupujejo pri nas v glavnem moko in kruh. Domačini pogrešamo one prejšnje dobe, ko je bil živahen trg za naše sadje. Prodali smo tudi velike množine mesa, da se je za ta promet prodala vsa domača klavna živina. Avstrijci pravijo, da smo si te vstavitve prometa sami krivi. Kdaj in če se še sploh zboljša trgovski promet z Avstrijo, kar bi bilo za obmejno prebivalstvo življenjski važnosti, ostaja za nedogled odprto vprašanje. Tuji izletniki se vračajo z morja. Vtisi, ki jih nosijo s seboj, niso

Naročnikom, inserentom, dopisnikom in prijateljem »Večernika«!

S 1. septembrom t. l. se preselita uredništvo in uprava dnevnikov »Jutra« in »Večernika« v Mariboru iz svojih dosedanjih prostorov v Gosposki ulici 11 na Grajski trg 7, prvo nadstropje, (dosedanjí prostori Ljudske samopomoči). Cenjene naročnike, inserente, dopisnike in prijatelje našega tiska prosimo, da se s 1. septembrom v vseh zadevah našega poslovanja (oglas, naročnina, dopisi itd.) oglašajo v novih prostorih na Grajskem trgu 7, prvo nadstropje, dohod direktno iz trga.

za nas ugodni. Tožijo, da ni za naše morje pravih cest. Pritožujejo se tudi radi draginje, v naših letoviščih. Čujejo se graje, da se danes ceneje živi v Švici kakor pri nas.

Kako si človek pomaga iz zadrege. On: »Glej kako lepo salato imajo tu!« Ona: »Po je vendar krompir!« On: »Saj jaz mislim — krompirjevo salato!«

Zadostuje.

Snubec: »Ali bi lahko videl vašo gosposkično hčerko?«

Oče: »Nepotrebno; menda vam zadostuje, ako Vam pokažem svojo blagajno!«

Stanovanje

STANOVANJE dvosobno s kabinetom in kopalnico v novi hiši blizu glav. trga, oddam mirni stranki brez otrok. Ponudbe na upravo pod »Točen plačnik«. 4660

GOSPODIČNO sprejem na hrano in stanovanje. Naslov v upravi »Večernika«. 4662

Službo dobi

BOLJŠO SLUŽKINJO, srednjih let, samostojno v kuhinji in ostalih gospodinskih poslih, pridno, pošteno, ubogljivo išče manjša družina v Mariboru. Dopise pod »Čista« na upravo »Večernika«. 4658

Razno

SEDMOŠOLEC išče instrukcije, tudi za stanovanje in hrano. Naslov v upravi. 4661

LOVCI!

Bliža se zopet čas Vašega lova! Vaše puške in ostalo Vam očistimo in popravimo strokovno. Oglejte si našo za logo. Prepričajte se v cenah, zadovoljili Vas bomo! Pinter & Lenard, železnica. Maribor 4641

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO, separirano, oddam v Melju. Naslov v upravi. 4663

SOBA

sončna, zračna, mirna, lepo opremljena, se odda. Istotam se sprejme uradnica v veliko sobo k domači hčerki. Naslov in pogoji v upravi »Večernika«. 4500

Posest

IZREDNO UGODNA PRILIKA sadonosno in gozdno posestvo tik kolodvora 170.000.—, tristanovanska hiša z 1856 kv. metrov vrta, 135.000.—, plačljiva s hran. knjižnicami. Odda se starinarna, potreben kapital 6000.— Din. Posredovalnica »Triglav« Aleksandrova c. 12, Maribor. 4659

ŠIRITE »VEČERNIK«!

Nova modna trgovina

Cenj. občinstvu najljubšeje naznanjam, da otvorim v soboto, dne 28. t. m.

na Aleksandrovi cesti št. 9 MODNO TRGOVINO

Z dolgoletno prakso, kot nastavljenec pri tiskarji Jakob Lah, Glavni trg, sem si pridobil popolno izkušnjo, tako da bom cenjenim odjemalcem s točno postrežbo in nizkimi cenami v stanu nuditi prvovrstno blago.

Za cenjeni obisk se priporoča

Avgust Hedžet

modna trgovina

Maribor, Aleksandrova cesta 9

4657

Skrivnosti

8

Le na delo! Začnite... Devet vas je proti enemu samemu in ga boste zmogli!

Gledalci tega strašnega prizora so stali pazljivo in molče v celici. Ni bilo prvika, da so se obsojenci tako branili smrti. Vsi so vedeli, da prežive nesrečnejši, ki jih hočejo odpeljati v smrt, često tako duševno krizo.

Medtem se je kurat Karlo približal mlademu duhovniku.

»Torej?« je rekel naglo in tiho. »Ali se vam je posrečilo?«

Mladenič je vztrepetal... Hip je po-

misli, potem pa se je sklonil h kuratovemu ušesu in mu je pošepetal:

»Govoriti moram z Vami, oče!«

»Kaj se je zgodilo?«

»Pozneje vam povem.«

Kurat je hotel odgovoriti, toda v tem trenutku je celico pretresel strašen krik in vsi so pohiteli k obsojencu, ki se je zvijal v krvnikovih rokah.

Živčna mrzlica, ki se ga je bila polastila, je postala čudna, zelo nenavadna. Njegov obraz, ki je bil rdeč, je naenkrat mrljiško prebledel in pokrivalo so ga črne pege, njegove oči so se razširile in so blodile po sobi okrog... V grlu mu je hropelo. Zvil je roke z zadnjim naporom jeze in obupa, kriknit in omahnil na posteljo... brez dihaja, usta polna krvave pene... mrtev. Vodja kaznilnice ga

je nekaj časa opazoval, potem ga je prijel za roko in odmajal z glavo:

»To je že drugič, da se je tako zgodilo.«

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal plašno mladi duhovnik, ki se mu je približal.

»Poglejte sami!«

»Omedlel je.«

»Umrl je!«

»Rešen je!« je zamrmral mladenič.

V.

Medtem ko se je v ječi vršil ta prizor, je množica zunaj še vedno valovila od vseh strani na trg, se je vzpenjala na strehe, na okna, na zidove in celo na drevesa, gnana od neutolažljive, nenasitne radovednosti. Vsi pogledi teh tisočev so bili uprti v mali stroj, katerega ostrá sekira se je svetlikala v prvi svetlobi zarje.

Začelo se je daniti. Radi enega izmed tistih slučajev, s katerimi se usoda kruto norčuje iz človeka, je bilo nebo ta dan popolnoma čisto in na vzhodu se je razlivala nežna rdečica.

Bilo je meseca maja; v zraku je bilo vse polno prečudnih vonjev, ki so kakor obljuba in napoved prihajajoče pomladi. Bilo je eno tistih jutrov, v katerih se srce razširja v zavesti mladosti in svežosti, ena izmed tistih blagoslovljenih ur, v katerih se čutimo srečne, da živimo.

In tam, med črnimi zidovi jetnišnice, je bil človek, ki je imel živeti le še nekaj trenutkov!

Nekaj korakov od jetnišnice, na drevesu, ki je stalo najbliže vratom, skozi katera je moral obsojenec priti, sta čepela dva človeka — — (Dalje.)